

NR 1(43)/2008
STYCZEŃ-LUTY

VITA ACADEMICA

ISSN 1642-2244

BIULETYN INFORMACYJNY PAPIESKIEJ AKADEMII TEOLOGICZNEJ W KRAKOWIE

611 lat Wydziału Teologicznego

Dzień Judaizmu

Złote Krzyże Zasługi

Targi Edukacyjne w Krakowie

Centrum Jana Pawła II
„NIE LĘKAJcie SIĘ!”

Czym jest nowy feminizm Jana Pawła II?

środa, 2 kwietnia 2008 r. , godz. 9.00
Centrum Jana Pawła II przy ul. Kanoniczej 18

Spis treści

Złote Krzyże Zasługi	3
Wydarzyło się	4-5
Kazanie Śladami Królowej i Papieża.....	6
XI Dzień Judaizmu Dzień Judaizmu w Krakowie – jedenasty i bezprecedensowy	8
VIII Dzień Islamu „Musi nam się udać...”	10
Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijań Prymat modlitwy	11
„Biblia w kulturze świata” – po raz piąty	11
Płodowy Zespół Alkoholowy	12
Promocja książki Samotność globalnego nastolatka.....	13
Zaproszenie Białe noce w Petersburgu.....	14
Między kinem a sztuką	14
Czytelnia	15

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie

Redakcja
ul. Franciszkańska 1, 31-004 Kraków
tel./faks 012 425 40 60
e-mail: rzecznik@pat.krakow.pl

Redaktor prowadzący: Jędrzej Majka
Opracowanie graficzne: Tomasz Sekunda
Korekta: Renata Komurka

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych oraz
zastrzega sobie prawo do skrótów i redakcyjnego opracowania
tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 5 marca 2008 r.

Fot.: archiwum WN PAT

Złote Krzyże Zasługi

Serdecznie witam i pozdrawiam wszystkich uczestników uroczystego posiedzenia Senatu Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, podczas którego pracownikom Uczelni wręczone zostaną odznaczenia państwowe. W szczególności witam pana Jerzego Millera, Wojewodę Małopolskiego, w tym charakterze po raz pierwszy witamy w murach naszej Uczelni i zapraszamy do częstego jej odwiedzania.

Witam laureatów odznaczeń państwowych, członków Senatu oraz wszystkich gości przybyłych na tę uroczystość.

Obecność w tej sali przedstawiciela Państwa jest widocznym, konkretnym znakiem współpracy Kościoła i Państwa. Jest to idea głoszona przez II Sobór Watykański i wyrażona w polskim Konkordacie, którego 10-lecie ratyfikacji obchodzimy w tych dniach, bowiem 23 lutego 1998 roku prezydent RP podpisał Konkordat, a tego samego dnia Ojciec Święty Jan Paweł II dokonał jego potwierdzenia. Idea współpracy Kościoła i Państwa zastąpiła przestarzałą i obciążoną dyskryminacją Kościoła formułę rozdziału Kościoła od Państwa.

Pracownicy Akademii przyjmują odznaczenie państwowe z tym przekonaniem, że nasza wielowymiarowa działalność jest prowadzona dla dobra Kościoła i naszej Ojczyzny.

ks. prof. dr hab. Jan M. Dyduch
rektor

Za wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej, odznaczeni zostali:

Złotym Krzyżem Zasługi:

ks. dr Jan Bednarczyk

ks. prof. dr hab. Tadeusz Brzegowy

ks. prof. dr hab. Jan Maciej Dyduch

ks. prof. dr hab. Stefan Koperek CR

ks. prof. dr hab. Jan Kracik

prof. dr hab. Karol Tarnowski

Srebrnym Krzyżem Zasługi

o. prof. dr hab. Tomasz Dąbek OSB

ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna

mgr Władysław Szczęch

ks. dr hab. Jacek Urban, prof. PAT

ks. prof. dr hab. Andrzej Zajac

Wydarzyło się

☞ 10 stycznia Wydawnictwo Naukowe PAT oraz Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli zorganizowało dyskusję panelową „Uzależnienia cywilizacyjne” i promocję książki ks. Janusza Mastalskiego pt. *Samotność globalnego nastolatka*.

☞ 11 stycznia z okazji 611. rocznicy powstania Wydziału Teologicznego Akademii Krakowskiej JE ks. kard. Stanisław Dziwisz, Wielki Kanclerz PAT, odprawił Eucharystię dziękczynną w katedrze na Wawelu.

☞ 12 stycznia Katedra Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki WHK zorganizowała konferencję naukową „Archiwa Klasztorne. Opracowanie i udostępnianie zasobów”.

☞ W dniach 11–12 stycznia Międzypakonny Wyższy Instytut Katechetyczny we współpracy z Dziełem Biblijnym im. Jana Pawła II zorganizował warsztaty biblijno-katechetyczne „Odkryć bogactwo Psalmów”. Warsztaty przeznaczone były dla studentów, katechetów, animatorów grup biblijnych i wszystkich zainteresowanych.

☞ 15 stycznia odbyła się konferencja naukowa „W trosce o Twoje dziecko – FAS, czyli Płodowy Zespół Alkoholowy”.

☞ 17 stycznia władze Akademii skierowały List do Ojca Świętego Benedykta XVI:

Jego Świątobliwość Ojciec Święty Benedykt XVI

W związku z bolesnym faktem zaistniałym na Uniwersytecie La Sapienza w Rzymie, Papieska Akademia Teologiczna w Krakowie, jej profesorowie i studenci, wyrażają solidarność i jedność Ojcem Świętym Benedyktem XVI. Antyklerykalną manifestację pewnej grupy wspomnianego środowiska uznajemy jako wyraz nietolerancji, nieposzanowanie wolności wyrażania poglądów i brak kultury. Tolerancja, poszanowanie wolności i kultura są to wartości, które w szczególniejszy sposób powinien pielęgnować każdy uniwersytet.

Z wyrazami najgłębszej czci i hołdu:

ks. prof. dr hab. Jan M. Dyduch (rektor)

ks. dr hab. Tadeusz Dziadek, prof. PAT (prorektor)

ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś (prorektor).

☞ 17 stycznia odbył się XI Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce. Wykład „Stworzenie człowieka na obraz Boży w rozumieniu judaizmu” wygłosił rabin Krakowa Boaz Pasz. Organizatorem był Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu PAT.

☞ W dniach 20–27 stycznia br. trwał Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan. Tegoroczne hasło brzmiało: „Nieustannie się módlcie” (1 Tes 5, 17).

☞ 29 stycznia odbył się VIII Dzień Islamu w Kościele katolickim w Polsce. Wykład „Pokój w tradycji islamu” wygłosił imam Ali Abi Issa. Organizatorem był Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu PAT.

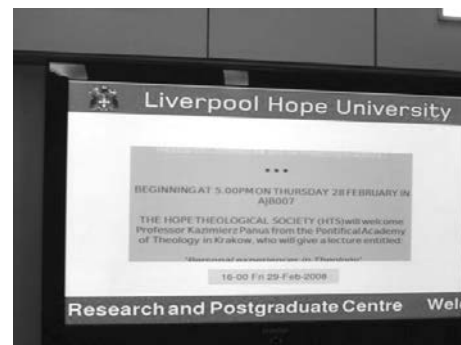
☞ 21 lutego Katedra Teologii i Informatyki Biblijnej WT zorganizowała V Międzynarodowe i Interdyscyplinarne Sympozjum „Biblia w kulturze świata”.

☞ W dniach 18–20 lutego duszpasterstwo akademickie PATMOS organizowało rekolekcje wielkopostne dla studentów „Schengen do Innego Świata”. Rekolekcje poprowadził ks. Rafał Buchinger.

☞ W dniach 21–23 lutego odbyły się 10. Targi Edukacyjne w Krakowie.

☞ W dniach 26 lutego – 1 marca ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś, prorektor ds. nauki i współpracy krajowej i zagranicznej, przebywał w Liverpoolu na zaproszenie prof. Geralda Pillay’a, rektora Liverpool Hope University, oraz prof. Billa Chambersa, prorektora tej uczelni.

☞ 28 lutego na dorocznym posiedzeniu The Hope Theological Society ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś, prorektor ds. nauki i współpracy krajowej i zagranicznej, wygłosił wykład pt. „«To paint the world with the colours of hope». Theological reflections”.

Uroczyste promocje doktorskie 11 stycznia 2008 roku

Z Wydziału Teologicznego dyplom doktora otrzymali:

ks. dr Norbert PIKUŁA

Temat: *Pozaszkolne nauczanie religii dzieci i młodzieży w Diecezji Częstochowskiej (1961–1990)*

Promotor: bp prof. dr hab. Antoni Długosz

ks. dr Zdzisław ZGRZEBNY

Temat: *Opcja na rzecz ubogich Leonardo Biffa i jej ocena w oparciu o nauczanie społeczne Jana Pawła II*

Promotor: ks. prof. dr hab. Jan Kowalski

ks. dr Krzysztof SORDYL

Temat: *Pojęcie Boga w „De Trinitate”. Polemiczne aspekty teologii Nowojana*

Promotor: ks. dr hab. Edward Staniek, prof. PAT

ks. dr Štefan PALOČKO

Temat: *Kościół katolicki jako pośrednik zbawienia ludzi*

Promotor: ks. dr hab. Wojciech Życiński, prof. PAT

dr Paweł PIOTROWSKI

Temat: *Idea przedsiębiorczości w katolickiej praktyce społecznej na przykładzie działalności wydawnictwa WAM*

Promotor: ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński

dr Tomasz KORNECKI

Temat: *Promocja kultury przez media w nauczaniu Jana Pawła II*

Promotor: ks. prof. dr hab. Tadeusz Borutka

dr Małgorzata KRÓLCZYK

Temat: *Problem kryzysu czystości seksualnej i sposoby jego przezwyciężania w świetle posoborowego nauczania Kościoła i literatury teologiczno-moralnej*

Promotor: ks. prof. dr hab. Jan Orzeszyna

dr Paweł Jan CHMURA

Temat: *Dynamika religijności współczesnej młodzieży polskiej jako wyzwanie duszpasterskie. Studium pastoralne na przykładzie Pabianic*

Promotor: ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski

ks. dr Paweł MAŁEK CM

Temat: *Odnowiona struktura posługi diakona w świetle pasterskiej władzy biskupa prezbitera wg nauki Soboru Watykańskiego II*

Promotor: ks. dr hab. Józef Krzywda, prof. PAT

dr Stefan MORDARSKI

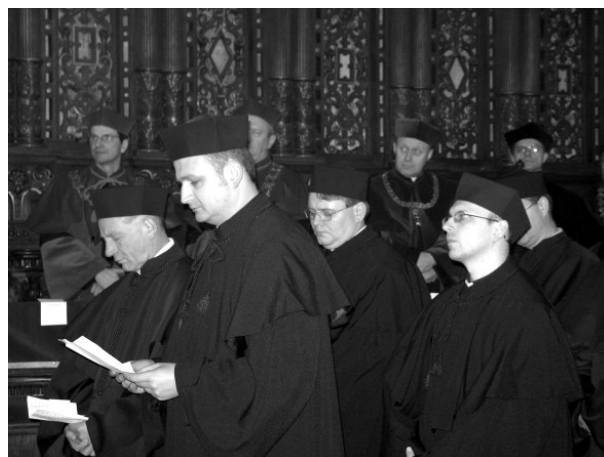
Temat: *Funkcjonowanie środków społecznego przekazu w świetle nauczania Kościoła i zasad prakseologii*

Promotor: ks. dr hab. Andrzej Baczyński

dr Jolanta NIEWIŃSKA

Temat: *Film dokumentalny w służbie prawdy. Teologiczno-pastoralna analiza publikacji Krakowskiego Festiwalu filmów Krótko-metrażowych w Krakowie*

Promotor: ks. dr hab. Andrzej Baczyński

Z Wydziału Filozoficznego dyplom doktora otrzymali:

ks. dr Wojciech GRYGIEL FSSP

Temat: *Krytyczna analiza fizycznych podstaw oraz filozoficznych konsekwencji interpretacji mechaniki kwantowej przy użyciu spójnych historii kwantowych*

Promotor: ks. prof. dr hab. Michał Heller

dr Robert PIECHOWICZ

Temat: *Relacja bliskości znaczeń na poziomie leksyki*

Promotor: ks. prof. dr hab. Michał Heller

Z Wydziału Historii Kościoła dyplom doktora otrzymali:

dr Bernadeta WILK

Temat: *„W Małym Wiedniu nad Wisłą”. Życie codzienne Krakowa w okresie autonomii galicyjskiej 1866–1918*

Promotor: ks. prof. dr hab. Stanisław Ludwik Piech

Dyplom doktora habilitowanego otrzymali:

dr Dariusz ADAMCZYK (Wydział Teologiczny)

ks. dr Roman BOGACZ (Wydział Teologiczny)

Dyplom na stanowisko profesora zwyczajnego na Wydziale Teologicznym otrzymali:

ks. prof. dr hab. Tadeusz BORUTKA

ks. prof. dr hab. Andrzej ZWOLIŃSKI

Śladami Królowej i Papieża

**„Umiłowanej przeze mnie Uczelni życzę
błogosławieństwa Trójcy Przenajświętszej
i stałej opieki Stolicy Mądrości”.**

**Wciąż brzmią w naszych uszach i nadal
żywe są w naszych sercach te słowa Sługi
Bożego Jana Pawła II.**

Eminencjo, Ekscelencjo, Magnificencjo, Przeświecna Kapituło,

Umiłowana wspólnoto Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie!

Mędrcy przyprowadzili nas dziś do królewskiej katedry na Wawelu. Idąc ich śladami, chcemy wraz z nimi kontemplować oblicze Emmanuela, który przyszedł na ten świat, by zaświadczyć, że: „Bóg dał nam życie wieczne, a to życie jest w Jego Synu” (1 J 5, 11).

Krocząc po posadzce kościoła katedralnego, wciąż obserwujemy odciski na niej ślady dwóch osób. To wiekowe już ślady św. Jadwigi Królowej, matki i fundatorki krakowskiego Wydziału Teologicznego oraz ślady Papieża, który przyczynił się świetnego rozwoju tegoż Wydziału. Nie, nie są to ślady papieża Bonifacego IX, który dokładnie dnia 11 stycznia 1397 roku podpisał w Rzymie bullę *Eximiae devotionis affectus* erygującą Wydział Teologii w Krakowie, głoszącą: „Z postanowienia i zarządzenia Stolicy Apostolskiej (...), przychylając się do tej prośby powagą apostolską stanowimy, że w tym mieście odtąd i na przyszłe czasy ma być także w teologii studium powszechne (...) i ze swej szczególnej łaski pozwalamy, aby (...) otrzymujący w tym studium tytuł bakałarza, licencjata lub doktora teologii cieszyli się wszystkimi przywilejami i prawami, jakimi cieszą się ci, którzy podobny stopień w Paryżu otrzymują”.

Czyje są więc te świeże ślady na posadzce wawelskiej katedry? To ślady wielkiego założyciela Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, Sługi Bożego papieża Jana Pawła II. W czasie pierwszej swej pielgrzymki do Polski mówił on: „Raduję się, że dzisiaj mogę (...) oddać hołd wielkiej przeszłości naszej krakowskiej *Alma Mater*. Pragnę jeszcze raz uczcić fundatorkę Wydziału Teologicznego w Krakowie błogosławioną królową Jadwigę. Pragnę również z całego serca oraz z całym przekonaniem potwierdzić historyczną decyzję mego poprzednika papieża Bonifacego IX, wyrażającą się w bulli z 11 stycznia 1397 roku *Eximiae devotionis affectus*”.

Dlatego dziś, w 611. rocznicę erygowania Wydziału Teologicznego w Krakowie, chcemy raz jeszcze pójść śladami Papieża z Rodu Polaków, by zatrzymać się w tej królewskiej świątyni na Wawelu w trzech miejscach związanych ze św. Jadwigą Królową, które nieustannie wołają do nas z tą samą siłą i mocą.

1. Ojciec Święty prowadzi nas najpierw w to najważniejsze miejsce świątyni, gdzie sprawujemy Najświętszą Ofiarę. Tu, w katedralnym prezbiterium, dnia 19 lipca 1399 roku przed ołtarzem św. Erazma, pochowano doczesne szczątki

królowej Jadwigi, zgodnie z jej wolą, obok miejsca, gdzie przed wiekami znajdowało się wawelskie cyborium, w którym przechowywano Najświętszy Sakrament. Jadwiga chciała być pochowana w bliskości Najświętszego Ciała Jezusowego, które tak często i gorliwie adorowała za życia, jak gdyby zamierzała przez całe wieki wieść nadal ów miłosny, oblubieńczy dialog z Panem obecnym w Eucharystii. Święta Królowa, modląc się przed Najświętzym Sakramentem, kontemplowała słowo Wcielone; niczym ewangeliczna Maria trwała u stóp Pana, odkrywając Jego moc i wielkość, zagłębiając się w tajemnice Jego Świętości i Miłosierdzia. Musiały być to dla niej wyjątkowe lekcje w szkole Pana, skoro chciała je przedłużyć na całą wieczność, by jej śmiertelne szczątki mogły spoczywać obok *Źródła Życia*, udzielającego się nam nieustannie. Ten fakt stanowi głębokie świadectwo jej wielkiego umiłowania kontemplacji – żywej obecności Boga w Eucharystii, z której czerpała boską inspirację swych wielkich dzieł.

W niezapomnianym, acz niewygodnym z powodu nagłej choroby Ojca Świętego kazaniu z krakowskich Błoi z 1999 roku brzmią słowa: „Czy nie z miłości do Chrystusa i z posłuszeństwa Jego wezwaniu do głoszenia Ewangelii narodom zrodziło się w sercu świętej Jadwigi, królowej pragnienie utworzenia Wydziału Teologicznego i podniesienia Akademii Krakowskiej do rangi uniwersytetu? Sława tej Wszechnicy w całej Europie przez wieki była powodem chwały krakowskiego Kościoła (...). Czym byłby Kraków bez tego owocu wiary i mądrości świętej Jadwigi?”.

2. Ojciec Święty Jan Paweł II prowadzi nas następnie do ambitu, pod czarny krucyfik, gdzie od 1987 roku spoczywa trumienka z relikwiami Królowej. To właśnie tam, jak głosi nieprzerwana tradycja, św. Jadwiga przychodziła zawsze, gdy miała trudne sprawy do załatwienia. Tam, u cierpiącego Mistrza i Nauczyciela uczyła się postawy współcierpienia, składania ofiary z własnych planów, marzeń i tęsknot; tam, ogołocona z własnej woli, stawała się żertwą, tam całkowicie jednoczyła się z wolą Boga Samego. Czarny krucyfik wprowadzał ją w misterium Męki Pana, uczył wyzwania się z małoduszności i znajdowania siły do podejmowania krzyża codzienności. To przy wawelskim krucyfigu Jadwiga wiodła z Jezusem swój cichy dialog, w którym poznawała Jego świętą wolę, przyjmowała ją i czyniła swoją. Tradycja, uwieczniona w predelli ołtarza mówi wyraźnie, że Jezus z wawelskiego krzyża przemówił do Jadwigi, wskazując jej na swą świętą wolę. Znajdujemy tu odbicie tego, co wydarzyło się na Kalwarii, gdy Pan przed swym skonaniem zwrócił się do Matki i do umiłowanego ucznia. Wstając z klęczek Jadwiga, niczym ewangeliczna Marta wiedziała, co ma czynić: *Fac quod, vides* – „czyń, co widzisz”!

„Co ci mówi ten Chrystus z wysokości swojego wawelskiego krzyża”? – pytał Jan Paweł II w homilii podczas Mszy św. odprawionej przy czarnym krucyfigu w 1987 roku. „Przedziwna jest Jego *władza* nad sercem człowieka. Skąd się bierze ta władza? Jaką ma moc, On, wyniszczony, skazany na swoją krzyżową agonię na tyłu miejscach świata? Poprzez tę agonię, poprzez wyniszczenie, poprzez obraz

skrajnej słabości, hańby i nędzy przemawia moc: jest to moc miłości *aż do końca*. Jadwigo, ty jeszcze nie umiłowiałaś *aż do końca*. Kres twojej miłości leży dalej, poza granicami tego, co tutaj, na zamek wawelski, na polski tron, przyniosło twoje dziewczęce serce. Kres twojej miłości leży dalej. Bóg cię postawił pośrodku ludów i narodów. Powołał cię, abyś ogarnęła swym sercem ich losy, ich dążenia, ich zmagania. Abyś odgadła Boże zamiary w stosunku do Polski, do Litwy, do ziem ruskich”.

3. I wreszcie prowadzi nas Ojciec Święty do marmurowego sarkofagu św. Jadwigi przy kaplicy Zygmuntońskiej, gdzie spoczywały jej doczesne szczątki od 1949 roku do czasu przeniesienia do ołtarza czarnego krucyfiksu. Ale jakże dziwny to sarkofag, odmienny od pozostałych w wawelskiej nekropolii. Wszak wszystkie królewskie tumbry, zwieńczone baldachimami, zgodnie ze średniowiecznym sposobem grzebania zwrócone są ku Wschodowi, skąd wedle ówczesnej symboliki nadejść ma Chrystus zmartwychwstały, Pan życia. Tylko sarkofag św. Jadwigi, bez baldachimu, skierowany jest ku Zachodowi, pojmowanemu jako kraina śmierci i ciemności. Ten prosty fakt miał podkreślać głęboką prawdę teologiczną, o udziale Pani Wawelskiej w chwale Zbawiciela i o jej aktywnym zaangażowaniu w apostołskie dzieło Kościoła. To dzięki swej osobistej świętości królowa Jadwiga miała już udział w misterium zbawienia, przybywając w orszaku Baranka, niosąc radosną wieść o zbawieniu tym, co pogrążeni są w mroku i cieniu śmierci.

Ojciec Święty Jan Paweł II w swej homilii kanonizacyjnej królowej Jadwigi w 1997 roku wołał: „Dziękujemy, więc Bogu Ojcu, Synowi i Duchowi Świętemu za twoją mądrość, Jadwigo; za to, żeś rozeznała zamysł Boży nie tylko w stosunku do swego własnego powołania, ale także w stosunku do powołania narodów: naszego dziejowego powołania i do powołania Europy, która za twoją sprawą dopełniła obrazu ewangelizacji na własnym kontynencie, żeby potem móc podjąć ewangelizację innych krajów i kontynentów na całym świecie. Bo przecież Chrystus powiedział: «Idźcie (...)

i nauczajcie wszystkie narody» (Mt 28, 19). Radujemy się (...) twoim wyniesieniem na ołtarze. Radujemy się w imieniu tych wszystkich narodów, którym stałaś się matką w wierze. Radujemy się wielkim dziełem mądrości. I dziękujemy Bogu za twoją świętość, za posłannictwo, jakie spełniłaś w naszych dziejach; za twoją miłość narodu i Kościoła, za twoją miłość Chrystusa ukrzyżowanego i zmartwychwstałego”.

Wawelska liturgia w 611. rocznicę powołania Wydziału Teologicznego w Krakowie jest zatem zachętą do odkrycia źródeł żywotności Papieskiej Akademii Teologicznej, da Bóg, niebawem papieskiego uniwersytetu. Święta Jadwiga, nasza matka i fundatorka, wraz ze Sługą Bożym papieżem Janem Pawłem II inspirują nas do czerpania duchowej siły z kontemplacji obecności Boga wśród nas, do okrywania Jego zamysłów i Jego obecności w świecie. Ta lekcja przypomina nam wagę dialogu, jaki wiedzie nasza Uczelnia ze światem, uciekając się do Słowa natchnionego, uświęconej tradycji wieków i wolności ludzkiego myślenia. Wawelska lekcja jest wreszcie wielkim wołaniem o odważne głoszenie podstawowych wartości człowieka, jak dobro, prawda i piękno, co wpisuje się w apostołskie dzieło Kościoła, niosącego Dobrą Nowinę aż po krańce świata.

Jak trędotawy z dzisiejszej Ewangelii pragniemy wołać do Boga o Jego miłosierdzie: «Panie jeśli chcesz...» (Łk 5, 12). A skoro ostatnio Senat Akademii podjął uchwałę w formie supliki do władz kościelnych o ogłoszenie św. Jadwigi patronką Akademii, z tym większą ufnością wołamy do niej:

Święta Jadwigo, królowo, nasza matko i opiekunko. Do ciebie się uciekamy w naszej doli. Twojej opiece polecamy całą społeczność Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, jej władze, profesorów i wszystkich wykładowców, pracowników administracji i nade wszystko bractwo studencką. Jako czuła matka znasz nasze radości i sukcesy. Chcemy wraz z Tobą i Sługą Bożym papieżem Janem Pawłem II dziękować za wielkie dzieło rozwoju naszej Uczelni i wszelkie dobro, jakie stało się naszym udziałem w trudzie przemiany świata. Tobie, o Królowo święta, wzruszonej ongiś łzami biedaków, przynosimy też wszystkie nasze bolączki i trudności dania codziennego. Uproś nam u Przedwiecznej Mądrości boską inspirację w podejmowanych pracach i badaniach, ubłagaj obfitości Bożej Mocy dla teologów, historyków, filozofów, historyków sztuki, prawników i wszystkich uczonych naszej Akademii, aby swoim wysiłkiem przyczyniali się do odkrywania i poznawania tajemnic Boga, stworzonego przezeń świata i ludzkiej myśli. Uproś nam – profesorom i studentom – godziwe warunki pracy i życia, wspieraj podjęte inicjatywy prowadzące do rozwoju Uczelni. Wołamy za św. Bernardem: *Mostra te esse matrem* – Pokaż, że jesteś Matką! Amen.

ks. Andrzej Witko

Kazanie wygłoszone w katedrze na Wawelu dnia 11 stycznia 2008 roku w czasie Mszy św. z okazji 611. rocznicy powstania Wydziału Teologicznego w Krakowie.

Dzień Judaizmu w Krakowie

Tegoroczny, jedenasty już, Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce, w Krakowie przyciągnął liczną grupę zainteresowanych. Trudno powiedzieć, czy wpłynęła na to ekscytacja publikacją książki Tomasza Grossa *Strach* czy po raz pierwszy w historii Dni pełny udział Rabina Krakowa w tym wydarzeniu.

W czasie tradycyjnego niedzielnego spotkania z prezesem Gminy Żydowskiej 13 stycznia 2008 r. pan Tadeusz Jakubowicz z charakterystyczną dla siebie serdecznością, w tonie gawędy opowiadał zgromadzonym w Synagodze Izaaka o życiu Gminy, by następnie zaprowadzić ich do Muzeum mieszczącego się w Synagodze Starej. Tam nieoceniona pani kustosz, mgr Anna Jodłowiec-Dziedzic z wielkim talentem i zaangażowaniem wtajemniczyła zebranych w życie religijne i historię Żydów Krakowa, wskazując na miejsca i eksponaty. Wycieczka po Kazimierzu zakończyła się w Synagodze Poppera, dziś Staromicjskim Centrum Kultury Młodzieży.

Niech atmosferę nabożeństwa słowa w bazylice Ojców Franciszkanów *ipsa die*, w samym dniu obchodu święta 17 stycznia, odda przywołany poniżej obraz. Z zakrystii wychodzi Rabin Krakowa, Boaz Pasz. Pod ołtarzem, gdzie usadowiła się czereda dziennikarzy, rozbłyskują dziesiątki fleszy. Rabin siada w stallach z towarzyszącą mu osobą z Instytutu. Trwa nabożeństwo. W pierwszych rzędach krzeseł pod ołtarzem – członkowie i pracownicy Gminy Żydowskiej, wśród nich rabin chasydzki w swym charakterystycznym niskim kapeluszu galicyjskim (w odróżnieniu od wysokich, litwackich), z *peot* skręconymi w rurki, który właśnie się spóźnił, ściągając, niefortunnie dla siebie, uwagę dziennikarzy. Wybrzmiały już słowa *Bereszit* (*Księgi Rodzaju*), a w nich zdanie będące hasłem tegorocznego Dnia: „Stworzył więc Bóg człowieka na swój obraz, na obraz Boży go stworzył: stworzył mężczyznę i kobietę”. Do pulpitu przy ołtarzu podchodzi po schodkach rabin Boaz. Rozlega się śpiew, mocny, żywy, radosny: *Esa einai el heharim* – „Wznoszę me oczy ku górom, skądże nadejdzie mi pomoc?” (Ps 121). Odpowiada mu chór *Perfugium* śpiewem przed ewangelią: *Hawa naszira szir Halleluia* – „Idźmy, śpiewajmy chwałę Panu”. Kardynał Dziwisz mówi w homilii: „Bardzo się cieszę, że tu w Krakowie dokonują się znaki świadczące o postępach we wzajemnej życzliwości i zrozumieniu między naszymi społecznościami, mimo wciąż dźwięczących ostro przypomnień o wielu bolesnych wydarzeniach z przeszłości, wobec których musimy stawać przed Bogiem ze skruchą i prosić Go o miłosierdzie (...)”. Kilkukrotnie dziękuje rabinowi za odśpiewanie Psalmu. Organizatorzy uświadamiają sobie, że wydarzenie to – ucześnieństwo rabina w kościelnym nabożeństwie słowa, śpiew rabina w świątyni katolickiej – nie ma precedensu w historii Kościoła krakowskiego... Po skończonym nabożeństwie Ksiądz Kardynał prowadzi Rabina Krakowa od ołtarza pod rękę (moment uwieczniony przez fotografa Polskiej Agencji Prasowej). Wcześniej przemawia prezes Gminy, p. Tadeusz Jakubowicz, już od lat zadowolony

– jedenasty i bezprecedensowy

w tej bazylice, będącej gospodynią nabożeństw w Dniu Judaizmu.

Zebrani przechodzą z kościoła do auli PAT na wykład rabina: „Stworzenie człowieka na obraz Boży w rozumieniu judaizmu”. W sali jest około 150 osób, brakuje krzeseł, a także przygotowanych przez rabiną pomocy naukowych z cytatami z Biblii i innej literatury hebrajskiej. Rabin mówi po hebrajsku, tłumaczy pani Ewa Gordon. Wykład jest trudny, złożony z pytań, cytatów, domagający się aktywnego zaangażowania słuchających. Przytoczmy najcenniejsze myśli, które zapamiętamy najlepiej: „Bóg zawsze daje. Człowiek, który tylko bierze, ztraca w sobie obraz Boży”. Pierwsza chronologicznie micwa (przykazanie) dana w Biblii to przykazanie płodności: „Idźcie i rozmnażajcie się”. Ostatnia, 613. micwa mówi, że każdy powinien przepisać zwój Tory dla siebie (por. Pwt 31, 19). Spełnianie obu umacnia w człowieku obraz Boży, bo jest wezwaniem do kreatywności szczególnego rodzaju – do stwarzania tego, co będzie kontynuować proces stwarzania, czy będzie to dziecko, uczeń, czy napisana księga. I jeszcze ta zaskakująca lekcja apofatyizmu w ostatnim zdaniu. – „Wiecie już co to jest *celem Elohim*, obraz Boży w człowieku?” – „Taaak”, odpowiada sala. – „A ja nie”, mówi rabin...

Boaz Pash jest czwartym Rabinem Krakowa od czasów II wojny światowej, posługę swą pełni tu od sierpnia 2006. Urodził się w Jerozolimie, ma 41 lat, żonę i sześcioro dzieci. Wcześniej pracował w Portugalii, Brazylii, Indiach i na Ukrainie.

Dni Judaizmu w Kościele krakowskim organizowane są przez Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu PAT, który na tę okoliczność działa z ramienia Archidiecezji Krakowskiej.

Violetta Reder
MIED

Zaproszenie

Letnia Szkoła Animatorów Biblijnych

Międzyzakonny Wyższy Instytut Katechetyczny we współpracy z Dziełem Biblijnym im. Jana Pawła II zaprasza do udziału w Letniej Szkole Animatorów Biblijnych

Warsztaty skierowane są do studentów, katechetów, nauczycieli, animatorów grup biblijnych, osób konsekrowanych i świeckich oraz wszystkich zainteresowanych, którzy pragną poszerzyć wiedzę o Biblii, pogłębić modlitwę słowem Bożym oraz zdobyć umiejętności z zakresu zasad i metod analizy tekstu biblijnego oraz z zakresu prowadzenia grup biblijnych.

Zarys programu:

40 godz. wykładów i ćwiczeń

wykłady wprowadzające w naturę słowa Bożego w Kościele
wprowadzenie w zasady interpretacji słowa Bożego
wprowadzenie w metodę narratywną, strukturalną i retoryczną

ćwiczenia umiejętności stosowania zasad i metod odkrywania słowa Bożego w Piśmie Świętym

zasady i sposoby prowadzenia kręgu biblijnego
wspólna modlitwa słowem Bożym

Prowadzący: ks. prof. dr hab. Stanisław Haręzga

Terminy:

Szkoła odbywa się od 30 VI 2008 (początek godz. 14.00) do 5 VII 2008 r. (zakończenie godz. 13.00).

Zgłoszenia:

do 30 maja 2008, zgłoszenia kierować na adres Instytutu

Miejsce: Międzyzakonny Wyższy Instytut Katechetyczny
ul. Starowiślna 9, 31-038 Kraków, tel. (012) 423-20-57,
e-mail: anna.klich@wp.pl

„Musi nam się udać...” Obchody w Archidiecezji Krakowskiej

Gościem tegorocznych uroczystości związanych z VIII Dniem Islamu w Kościele Katolickim w Polsce, w Krakowie obchodzonym 29 stycznia pod hasłem „Pokój w obu tradycjach”, był imam Ali Abi Issa. Obchody rozpoczęło nabożeństwo słowa w bazylice Ojców Franciszkanów, które poprowadził kard. Stanisław Dziwisz. Chyba po raz pierwszy w historii Kościoła krakowskiego w nabożeństwie uczestniczył też imam.

Ali Abi Issa pochodzi z Palestyny, a od ponad 20 lat mieszka w Polsce. Obecnie pracuje nad przekładem Koranu na język polski. We wrocławskim Muzułmańskim Centrum Kulturalno-Oświatowym prowadzi intensywną działalność edukacyjną i kulturalną, m.in. organizuje kursy języka arabskiego, naukę religii muzułmańskiej dla dzieci i młodzieży, wykłady, spotkania, wieczory poetyckie. Na stronie internetowej (www.islam.net.pl) Centrum publikuje deklarację: „Wierzmy, iż większość sporów spowodowana jest nieporozumieniami, które staramy się sprostować, oraz stereotypami, którym próbujemy się przeciwstawiać. W tym celu podejmujemy wysiłki na rzecz stworzenia warunków sprzyjających porozumieniu i pokojowemu współistnieniu. (...) Naszym celem jest wykazanie istnienia ogromnego zasobu wspólnych wartości, podzielanych przekonań, zbliżonych tradycji i analogicznych doświadczeń historycznych. Pragniemy wnieść swój wkład w budowaniu społeczeństwa wielokulturowego, otwartego i tolerancyjnego (...), wyrażamy gotowość nawiązania współpracy z każdą instytucją, której przyświecają podobne cele i idee, oraz z wszystkimi zainteresowanymi!”.

Imam Ali Abi Issa wygłosił w ramach obchodów Dnia Islamu wykład na temat: „Pokój w tradycji islamu”.

Celem islamu jest otaczanie wiernych aurą pokoju. W Koranie wojna jest uznana za dzieło szatana (Sura II, w. 208), a Bóg pozwala na podjęcie wojny jedynie tym, którzy doznali krzywdy z powodu wiary w Niego. Ludzie są zobowiązani do przestrzegania zasady: zawsze wybieraj pokój, jeśli w agresorze dostrzegasz intencję pokoju (Sura VIII, w. 61-62). Jak się ma do tego dżihad – prawo czy nawet nakaz prowadzenia wojny? Czy wersety Koranu są ze sobą sprzeczne? Zdaniem imama, uczeni muzułmańscy zajmują w tej kwestii rozmaite stanowiska. Trzeba też uwzględnić fakt, że wiedza o islamie jest fragmentaryczna, podczas gdy on jest ze swej natury „całościowy”. W świecie wiedzą o islamie rządzą stereotypy. Należy do nich na przykład teza, iż islam opiera się na dżihadzie wobec innowierców. W utrwalaniu tego typu przekonań ogromną rolę odgrywa prasa, także polska, która przedstawia islam w kształcie propagowanym przez ekstremistów islamskich. Tymczasem, zdaniem Alego Abi Issy, Koran uczy, iż dżihad służy jedynie do obrony – jest narzędziem defensywnym, nie ofensywnym. Fundamentalną więź między ludźmi stanowi braterstwo oparte na wspólnym pochodzeniu od Boga, a nie na przynależności do tej samej religii czy grupy etnicznej. Dowodzi tego niezabicie Sura XVII, która mówi, że jeśli ktoś zabije człowieka

(niewinnego), to tak jakby zabił całą ludzkość. Jeśli zachowa cudze życie, to tak, jakby zachował życie całej ludzkości (w. 70). Tę samą prawdę znajdujemy w żydowskim Talmudzie. Wspólnotę takich przekonań potwierdza opowieść Koranu o tym, jak Prorok Mahomet stał z szacunkiem przed przechodzącym obok konduktem pogrzebowym Żyda. Zdumionym tym faktem współbraciom odpowiedział, że nawet w sferze doktrynalnej Arabów i Żydów więcej łączy, niż dzieli: „My prorocy, jesteśmy braćmi z jednego ojca i różnych matek”.

Wykład o pokoju imam zakończył osobistym, żarliwym wyznaniem wiary w możliwość pokoju między ludźmi – jednak jest on możliwy tylko w Bogu. Można go osiągnąć jedynie na drodze dialogu. W dialogu trzeba się koncentrować na wspólnym dziedzictwie, na tym, co łączy. A są to: wiara w jednego Boga, wiara w Księgi objawione i w dzień sądu ostatecznego, działanie na rzecz sprawiedliwości, obrona praw człowieka, ochrona środowiska. Pokój to najważniejsze wspólne dobro doczesne. „Skoro Bóg jest naszym największym wspólnym mianownikiem, to musi nam się udać. Jakże nie – skoro pośród nas są ludzie wołający Boga, aby zaliczył nas do grona tych, którzy budują pokój, i pośród was są tacy, którzy wołają: «Panie, uczyni nas narzędziem swojego pokoju, abyśmy siali ziarno miłości tam, gdzie panuje nienawiść»”.

Wykład imama zgromadził niezwykle liczne grono słuchaczy, którzy wypełnili szczelnie aulę Papieskiej Akademii Teologicznej. Jego apel o współpracę między muzułmanami i katolikami był przede wszystkim wezwaniem do przełamywania wzajemnych stereotypów. Jeśli te słowa choć u części uczestników Dnia Islamu nadwątlily błędne przekonania o wyznawcach islamu, to można uznać, że obchody osiągnęły swój cel.

Maria Poniewierska
MIED

Prymat modlitwy

Hasło tegorocznego Tygodnia Ekumenicznego: „Nieustannie się módlcie” (1 Tes 5, 17) przypominało o tym, co najważniejsze. Piętrzące się na drodze jedności przeszkody często sprawiają wrażenie niepokonalnych i z czysto ludzkiego punktu widzenia naprawdę takimi są. Bez upartego naprzykrzania się niebu grozi nam wybór między kompromisem w sprawach wiary a pokojowym współistnieniem na odległość.

Nie chodzi jednak o bezradną konstatację, że „można się już tylko modlić”. Modlitwa nie jest ostatecznością – to chleb powszedni, a nawet więcej – oddech wierzącego. Stała pamięć o Bogu oraz intymne dialogowanie z Nim towarzyszą całemu życiu człowieka, który dał się pociągnąć Chrystusowi. Muszą więc przenikać także zaangażowanie ekumeniczne, które zresztą wynika wprost z Ewangelii. Jezus oddał życie, „by rozproszone dzieci Boże zgromadzić w jedno” (J 11, 52), zatem wiara w Niego oznacza też pragnienie jedności zgodnej z zamysłem Ojca (por. *Ut unum sint*, 9). Wobec skandalu, jakim są nasze podziały, tym usilniej włączamy się w modlitwę samego Pana o nasze zjednoczenie na podobieństwo Trójcy. Tegoroczne przypomnienie o pry-

macie modlitwy pojawiło się w kontekście setnej rocznicy zainicjowania przez Paula Wattsona Oktawy Modlitw o Jedność Chrześcijan (18-25 stycznia 1908 r.).

Krakowskie obchody Tygodnia odbywały się według corocznego schematu. W niedzielę, 20 stycznia, rozpoczęło je nabożeństwo odprawione w prawosławnej cerkwi Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny. Cykl modlitewnych spotkań w kościołach i kaplicach różnych wyznań zwieńczyła po siedmiu dniach uroczysta celebracja u krakowskich dominikanów. Po ekumenicznej liturgii słowa – podczas której rozważanie na temat pojednanej różnorodności wygłosił pastor parafii ewangelicko-augsburskiej ks. Roman Pracki – miała miejsce eucharystia pod przewodnictwem ks. kard. Stanisława Dziwisza. Następnie wspólnota Chemin Neuf zaprosiła chętnych do klasztornej kapituły na agapę połączoną z projekcją filmu o tematyce ekumenicznej. Wypada podkreślić fakt włączenia się w organizację Tygodnia tej właśnie wspólnoty o francuskich korzeniach, ogromnie zaangażowanej dla odkrywania na nowo chrześcijańskiej jedności.

Marek Kita

Symposium

„Biblia w kulturze świata” – po raz piąty

Podobnie jak w poprzednich latach Katedra Teologii i Informatyki Biblijnej w kooperacji z Wyższym Seminarium Duchownym Braci Mniejszych Kapucynów w Krakowie, a pod patronatem Stowarzyszenia Biblistów Polskich, reprezentowanym przez członka i skarbnika swego Zarządu, zorganizowała w dniu 21 lutego 2008 roku V Międzynarodowe i Interdyscyplinarne Symposium, którego wiodącym tematem była „Biblia w kulturze świata”.

Symposium odbyło się w pięknie udekorowanej Auli Seminarium przy ulicy Loretańskiej 11, a uczestnicy mogli nabyć odpowiednią odznakę, która – obok wspaniale wykonanego przez p. mgr lic. Monikę Winiarską z Biura Informacji i Promocji PAT zaproszenia – podkreślała mały jubileusz pięciokrotnego już gromadzenia się specjalistów różnych dziedzin wiedzy, których łączy śledzenie wzajemnych oddziaływań Biblii i kultury. O szczególnym jubileuszu możemy mówić w kontekście faktu organizowania podobnych sympozjów we współpracy Katedry z Wyższym Duchownym Seminarium diecezji Kamieniec Podolski (na Ukrainie), które corocznie odbywają się w Gródku nad Smotryczem i w tym roku przygotowywane jest tam także już piąte sympozjum.

Symposium otworzył Gwardian klasztoru i Rektor seminarium duchownego, o. mgr lic. Stefan Żołneczek OFM-Cap. Obrady odbyły się w dwu sesjach, przed- i popołudniowej. W połowie każdej sesji można było skorzystać z ciepłego napoju.

Wygłoszone zostało trzynaście komunikatów, z których każdy trwał około piętnastu minut. Materiał tych komunikatów w szerszej wersji zostanie opublikowany w dwu seriach zeszytów redagowanych w Katedrze Teologii i Informatyki Biblijnej: *Z badań nad Biblią* (dotychczas ukazało się trzynaście zeszytów) oraz *Biblia w kulturze świata* (dotychczas ukazały się cztery zeszyty).

ks. Tomasz Jelonek

Płodowy Zespół Alkoholowy

Czy abstinencja od alkoholu to dobry sposób na życie? Takie pytanie zadaje sobie dzisiaj wiele osób. Jedni odpowiadają zdecydowanie „tak”, drudzy nie wyobrażają sobie życia bez przyjemności spożywania tej substancji.

Inne pytanie zadawali sobie uczestnicy konferencji naukowej pt. „W trosce o Twoje dziecko – FAS, czyli Alkoholowy Syndrom Płodowy”, która odbyła się 15 stycznia na Papieskiej Akademii Teologicznej. Pytali więc, jakie skutki dla płodu może mieć spożywanie alkoholu przez matkę w czasie ciąży?

Odpowiedzieć na to pytanie starali się prelegenci zaproszeni przez organizatorkę konferencji Katarzynę Łukaszek (studentkę kierunku Nauki o rodzinie na Wydziale Teologicznym PAT), wśród nich: Marta Mordarska (pełnomocnik Zarządu Województwa Małopolskiego ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom), Marek Banach (adiunkt w Instytucie Nauk o Wychowaniu Akademii Pedagogicznej w Krakowie oraz adiunkt Katedry Pedagogiki Społeczno-Opiekuńczej WSF-P „Ignatianum” w Krakowie), ks. Mirosław Żak (duszpasterz Trzeźwości Archidiecezji Krakowskiej) i prowadzący konferencję – ks. dr hab. Janusz Mastalski, prof. PAT (kierownik Katedry Pedagogiki Wydziału Teologicznego PAT).

FAS – *Fetal Alcohol Syndrome*, a po polsku Płodowy Zespół Alkoholowy, to zespół chorobowy, który może dotknąć dziecko, z powodu spożywania przez jego matkę alkoholu w czasie ciąży. Naukowcy podkreślają, że nie musi tutaj chodzić o duże ilości – wystarczy nawet niewiele tej substancji, aby zaszkodzić dziecku jeszcze w okresie prenatalnym. Prelegenci zwracali uwagę, że nie ma dotąd stwierdzonej bezpiecznej dawki alkoholu, która na pewno nie będzie wpływała niekorzystnie na płód – stąd należy powstrzymać się od jego spożywania w czasie ciąży, choćby w najmniejszych ilościach i dużych odstępach czasu.

Konferencja przystąpiła do działań kampanii „Cięża bez alkoholu” realizowanych w Małopolsce, propagującej abstinencję wśród kobiet w czasie ciąży, i miała na celu uświadomienie przyszłym rodzicom ich odpowiedzialności za dziecko już od momentu poczęcia, a także zagrożeń dla niego, których dzięki zachowaniu ostrożności mogą uniknąć. Okazało się, że nie tylko od matki zależy obecność syndromu FAS u dziecka, ale że również na ojcu spoczywa odpowiedzialność za potomstwo. Alkohol wypity jeszcze na czas dwóch miesięcy przed zapłodnieniem, może wpływać niekorzystnie na nasienie, a następnie na zdrowie poczętego dziecka.

Czym więc objawia się FAS? Posługując się sformułowaniem Małgorzaty Kleckiej, autorki książki *FAScyrujące dzieci*, takie właśnie FAScyrujące dziecko ma trudności z uczeniem się, zachowaniem, relacjami społecznymi. Rozwija się ono nieprawidłowo, a nawet można powiedzieć, że już na zawsze zostaje na poziomie dziecka. Nie ma przyjaciół, ponieważ nie spełnia wymagań rówieśników, jest na innym etapie intelektualnym, nie może się z nimi porozumieć. Jest poniekąd na marginesie – nie radzi sobie w szkole, miewa konflikty z prawem, ucieka z domu. Ludzie nie rozumieją

go, gdyż wygląda normalnie, natomiast jego zachowanie znacznie odbiega od zachowań przyjętych zwyczajowo.

Rodzice dzieci z FAS ubolewają nad tym, co je dotknęło, przede wszystkim dlatego, że mają świadomość cierpienia dziecka, które jest odrzucane przez społeczeństwo, jest nie-szczęśliwe. Wiedzą, że winę za to ponoszą sami, że ich dawna, może młodzieńcza lekkomyślność lub po prostu niewiedza, sprawiła, że ich dziecko, zamiast żyć normalnie, napotyka na szereg przeszkód w codziennej egzystencji.

Konferencja uświadomiła uczestnikom ogrom tych trudności, wagę z pozoru błahych decyzji podejmowanych przez rodziców oraz ich odpowiedzialność za zdrowie i życie dzieci, a także pokazała, na podstawie jakich objawów diagnozuje się FAS. Miejmy nadzieję, iż pomoże to wielu osobom, i że uda się zapobiec pojawianiu się Płodowego Zespołu Alkoholowego u następnych dzieci.

Joanna Lorek, uczestniczka konferencji

Konferencja naukowa „W trosce o Twoje dziecko – FAS, czyli Płodowy Zespół Alkoholowy”, którą przyszło mi organizować i koordynować, nauczyła mnie wielu nowych rzeczy. Przede wszystkim warto wspomnieć, że same przygotowania trwały prawie 5 miesięcy. Był to czas pełen przemyśleń, planowania, rozmawiania z osobami zajmującymi się zagadnieniem FAS i problemem uzależnienia od alkoholu, szukaniem literatury, wymianianiem się poglądami, a także uczestniczeniem w szkoleniach dotyczących rodziny alkoholowej.

Serdecznie dziękuję wszystkim za przybycie oraz ogromne zainteresowanie tym wydarzeniem. Wierzę, że zdobyta wiedza uratuje chociaż jedno, niewinne dziecko przed syndromem FAS.

Niech słowa Escrivy będą pięknym zakończeniem tego działania i początkiem nowego: „Kto chce naprawdę coś zrobić, używa mało słów”.

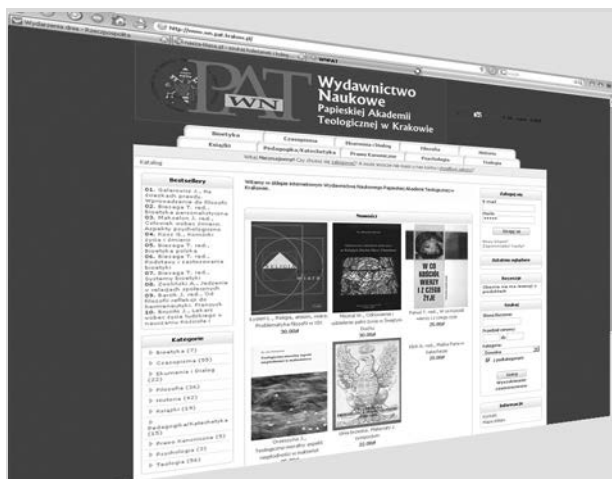
Katarzyna Łukaszek, koordynator konferencji

Samotność globalnego nastolatka

Promocja książki ks. Janusza Mastalskiego

10 stycznia 2008 r. to pamiętna data w historii Wydawnictwa Naukowego PAT. W tym dniu miała miejsce pierwsza w historii wydawnictwa promocja książki. *Samotność globalnego nastolatka* to najnowsza pozycja ks. dr. hab. Janusza Mastalskiego, która zgromadziła tłumy w siedzibie Małopolskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Krakowie. Małopolskie Centrum było współorganizatorem tej promocji. W promocji tej, która miała charakter dyskusji panelowej wzięli udział, oprócz autora, prof. Helena Wrona-Wolańska (AP Kraków) oraz ks. prof. Stefan Koperek (PAT). Dyskusję prowadził dr Marek Kita. Po przybliżeniu treści książki przez autora i przedstawieniu jej problematyki przez zaproszonych gości miała miejsce dyskusja, która i tak nie była w stanie wyjaśnić wszystkich pytań i problemów stawianych przez uczestników. Dlatego Wydawnictwo w porozumieniu z Małopolskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli postanowiło kontynuować te spotkania wokół książki ks. Mastalskiego, które będą odbywały się w terenowych ośrodkach MCDN w Nowym Sączu, Tarnowie i Oświęcimiu. Mamy nadzieję, że to dobry początek promocji w Wydawnictwie Naukowym PAT.

Rafał Bober
Wydawnictwo Naukowe PAT

Wydawnictwo Naukowe PAT
zaprasza
do swojego sklepu internetowego

www.wn.pat.krakow.pl

Obóz naukowy

„Białe noce w Petersburgu”

Katedra Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki WHK
zaprasza na obóz naukowy do Litwy, Łotwy, Estonii i Rosji
w dniach 24 czerwca – 7 lipca 2008 roku

Organizowany przez Katedrę Nauk Pomocniczych Historii i Archiwistyki obóz naukowy ma na celu głębsze poznanie historii, kultury, nauki i sztuki krajów nadbałtyckich. Trasa przebiega bowiem przez Litwę, Łotwę, Estonię, by dotrzeć do carskiej Rosji. Ważnym elementem poznawania kultury krajów nadbałtyckich jest zwiedzenie tzw. poloników, zabytków związanych nierozzerwalnie z polską tradycją, kulturą i historią. Doświadczenie obecności w Ostrej Bramie, radziwiłłowskich Kiejdanach czy zamku Wielkich Książąt Litewskich w Trokach to szczególne przeżycie. Nie omijamy oczywiście miejsc związanych z kulturą prawosławną. Między innymi odwiedzimy liczne cerkwie, sobory i monastiry. Bardzo istotnymi miejscami na trasie obozu jest Petersburg. Carskie Sioło i Peterhof, w których nadal oglądać można wielkość dawnych carów Rosji. Dodać należy, że trasa obozu prowadzi nie tylko poprzez najważniejsze i znane miejsca „nadbałtyki”, ale w programie są także miejsca rzadko odwiedzane lub wręcz nieznanne ogółowi turystów.

W trakcie zwiedzania Litwy, Łotwy i Estonii poznawać będziemy nie tylko historię średniowieczną, ale także dzieje nowożytne i współczesne. Obóz przeznaczony jest dla wszystkich tych, którym bliska jest historia, kultura i sztuka wyżej wspomnianych krajów. Szczególnie zapraszamy historyków i historyków sztuki, a także teologów oraz osoby zajmujące się zagadnieniami religioznawstwa i kulturoznawstwa. Wiele mogą skorzystać studenci kierunków humanistycznych oraz nauczyciele przedmiotów humanistycznych, a także wszyscy, którzy chcą i lubią spędzać wolny czas, zwiedzając i poznając kulturę Europy.

Zgłoszenia przyjmuje dr Lucyna Rotter
e-mail: lrotter@interia.pl
tel. 607 035 687

Koło Naukowe Studentów Historii Sztuki PAT zaprasza na spotkania z cyklu:

Między kinem a sztuką

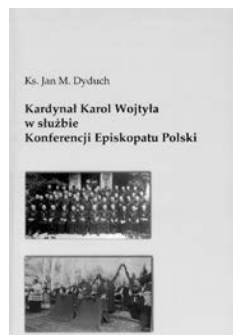
Każda licząca się galeria sztuki współczesnej posiada w swoich zbiorach filmy. Fakt ten zaistniał stosunkowo niedawno i nie jest jeszcze dostatecznie zbadany. Zanim jednak doszło do zrównania tradycyjnego malarstwa i rzeźby z wideo, w ponad stu letniej historii kina dochodziło do wielu nawiązań i wzajemnego przenikania się wpływów czy nurtów. Między filmem a sztuką znaleźć można wiele podobieństw zarówno w warstwie treściowej, jak i formalnej. Reżyserzy sięgali często po środki znane z malarstwa. Innym razem życie i twórczość wielkich malarzy stanowiły podstawy scenariuszy, a dawni mistrzowie ożywiali na ekranach kin.

Powiększaniu wiedzy z zakresu historii sztuki i filmu służyć mają cykliczne spotkania. Na każdym z nich wygłoszony zostanie krótki wstęp-referat, odbędzie się pokaz filmu i dyskusja. Choć projekt jest organizowany przez KNSHS, zapraszamy wszystkich studentów PAT i innych uczelni.

Poruszane problemy i tematy:

- filmy o artystach i dziełach sztuki
- nurty w sztukach plastycznych i w kinie, np. ekspresjonizm, minimalizm, surrealizm etc.
- filmy inspirowane konkretnym dziełem sztuki
- film historyczny jako próba odtworzenia danej epoki, m.in. zagadnienia kostiumologii, rekonstrukcji architektury etc.
- artysta w roli filmowca
- video art jako pełnoprawna forma tworzenia sztuki
- inne.

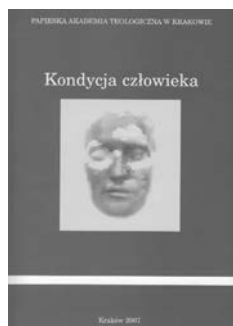
Kontakt: Piotr Zdybał
tel. 606 224 801

Celem tej publikacji jest ukazanie roli kard. Karola Wojtyły w działalności Konferencji Episkopatu Polski. Sam autor zaznacza, że publikacja ta nie pretenduje do wyczerpującego przedstawienia bogatej działalności Kardynała. Opiera się na materiałach przechowywanych w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie. Niektóre z nich, zresztą nieliczne, są zamieszczone w aneksie książki. W poszczególnych rozdziałach książki autor porusza zagadnienia podstaw teologicznych i prawnych, struktury i zadań Konferencji Biskupów w świetle motu proprio *Apostolos suos*, omawia działalność kard. Wojtyły jako zastępcy przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, jego rolę w pracach Komisji Apostolstwa Świeckich, Podkomisji Studiów Episkopatu Polski, Komisji ds. Nauki Katolickiej i w pracach Rady Naukowej Episkopatu Polski. Swoją strukturę i działanie Konferencje Biskupie kształtowały od lat trzydziestych XIX wieku. W tym procesie znaczną rolę odegrały postanowienia Soboru Watykańskiego II i zakorzenione w nich prawodawstwo posoborowe w szczególności Kodeks Prawa Kanonicznego z 1983 roku. Konferencje Biskupie w Polsce datuje się od 1916 roku. W dziejach ich kształtowania ważną rolę odegrał kard. Karol Wojtyła.

Renata Dulian

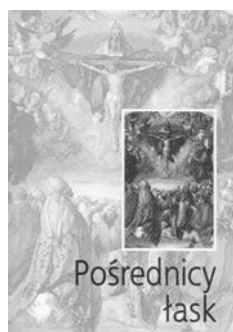
Kondycja człowieka, red. ks. T. Dzidek, ks. Ł. Kamykowski, Kraków 2007, ss. 136

21 listopada 2006 roku odbyło się w Krakowie sympozjum ekumeniczne zorganizowane przez Krakowski Oddział Polskiej Rady Ekumenicznej i Międzywydziałowy Instytut Ekumenii i Dialogu. Jego celem było wzajemne poznanie różnorodnych wysiłków poszczególnych Kościołów i wyznań chrześcijańskich, ich sposobu odczytywania danych Objawienia o człowieku w kontekście kulturowych nurtów, które kształtują współczesnego człowieka. Postawiono pytanie: Jaka jest kondycja współczesnego człowieka?, to znaczy kim on jest w świetle Objawienia i jaka jest rzeczywistość, w której żyje. Publikacja zawiera referaty wygłoszone na tym sympozjum, a także zapis dyskusji, jaka miała miejsce w jego trakcie. Ojciec Andrzej Napiórkowski w konkluzji swojego referatu stwierdza, że zbawienie jest Bożą propozycją, która wiąże się z nawróceniem. *Metanoia* każdego człowieka jest długotrwałym procesem. Zbawcza moc Boża przeobstwia każdego człowieka stopniowo, przenikając wszystkie zakamarki duszy i ciała, jednocześnie szanując wolność osoby ludzkiej.

Renata Dulian

Pośrednicy łask, red. Józef Marecki, Lucyna Rotter, Kraków 2006, ss. 214

Praca dr. Marka Hałaburdy ukazuje historię krakowskiego seminarium w XIX stuleciu. W roku 1801 władze austriackie, w krajach podległych monarchii habsburskiej dokonały reformy szkolnictwa teologicznego, mającej na celu centralizację zakładów duchowych i połączyły trzy seminaria krakowskie: Zamkowe, Akademickie i Stradomskie w jedno Seminarium Diecezjalne na Stradomiu. Kierownictwo tego seminarium powierzono księżom misjonarzom. W roku 1901 bp J. Puzynia przeniósł to seminarium do nowego gmachu przy ulicy Podzamcze w Krakowie.

Książka przedstawia również historię przybycia misjonarzy do Krakowa oraz dzieje seminarium stradomskiego, od początku jego założenia przez Felicjana Szaniawskiego w 1732 roku. Autor przedstawia normy i rozporządzenia prawne, wydawane przez władze państwowe i kościelne w sprawie działalności seminarium duchownych w XIX stuleciu oraz wewnętrzne przepisy seminarium diecezjalnego na Stradomiu. Prezentuje kwestie materialne zakładu, jego uposażenie, dochody i wydatki, warunki lokalowe. Omawia funkcjonowanie seminarium, nabór kandydatów, formację naukową i ascetyczną alumnów. Prezentuje wychowanków, personel wychowawczy i naukowy, jego kwalifikacje, przygotowanie do pracy naukowej i dydaktyczno-wychowawczej.

Renata Dulian

Wydawnictwo Naukowe PAT poleca nowości:

Z badań nad Biblią 12: Gwiazda z Jakuba – demony – Niewiasta Apokalipsy; B. Ogrodnik, *Między metafizyką A. N. Whiteheada a mechaniką kwantową*, Kraków 2007; J. Bednarczyk, *Ewangelizacyjna rola bibliotek parafialnych w Archidiecezji Krakowskiej*, Kraków 2007; J. J. Janicki, *Kultury antyczne w liturgii chrześcijańskiej*, Kraków 2007, *Nauczyciel wobec współczesnych wyzwań bioetycznych*, Kraków 2008.

**Katedra Historii
Chrześcijaństwa
w Krajach
Słowiańskich**

**Katedra Historii
Kościoła
w XIX i XX wieku**

zapraszają do udziału
w interdyscyplinarnej konferencji naukowej

Nowa Huta: miasto – społeczeństwo – transformacje. 60 lat historii

Kraków – Nowa Huta, 4-5 czerwca 2009

Konferencja będzie próbą nakreślenia portretu Nowej Huty z perspektywy szeregu nauk humanistycznych. Zapraszamy do wystąpień z zakresu następujących zagadnień:

◆ Ideologia „pierwszego polskiego miasta socjalizmu” ◆ Historia Nowej Huty w dokumentach ◆ Nowa Huta jako tekst kultury oficjalnej i niezależnej ◆ Literackie i wizualne portrety miasta ◆ Nowa Huta i rytuały PRL ◆ Społeczność Nowej Huty a władza ◆ Nowa Huta w propagandzie komunistycznej ◆ Architektura i urbanistyka eksperymentu społecznego ◆ Mitologia, legendy i folklor miejski Nowej Huty ◆ Nowohuckie transformacje.

Na propozycje wystąpień czekamy **do 30 listopada 2008 roku**. Zgłoszenia winny zawierać temat ze streszczeniem, dane prelegenta i ewentualne potrzeby sprzętowe. Opłata konferencyjna wynosi 200 zł. i obejmuje nocleg, wyżywienie oraz materiały konferencyjne.

Zgłoszenia i informacje: **dr Jakub Sadowski**, atsadows@cyf-kr.edu.pl
Wydział Historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej,
ul. Franciszkańska 1, 31-004 Kraków, tel./fax 012 421 65 19, www.pat.krakow.pl